

MEHMET YILDIZ

Outlu
evliliğın
sırları

Gözlerime Hâkim Olamıyorum Gizli Şehvet

“Ümmetim hakkında iki şeyden korkuyorum:

Gizli şirk ve gizli şehvet.”

Hz. Muhammed^(s.a.v)

Bu asrın velayet yollarından biri şehvettir. Değerlendirebilen bir insan için şehvet yolu cennet yoludur. Bir insan, şehvetinin onu götürmek istediği kötü yolları elinin tersiyle ittiği anda ona velayet kapısı açılır. Şehvetine, iradesi ile hâkim olan bir insanın ettiği dua bile kabule karın olur. Şehvet doğru kullanıldığında bir insanın cennetine vesile olabilirken yanlış kullanıldığında da cehennemine sebep olabilir. Çünkü avantajı bu kadar yüksek olan bir durumun dezavantajı da aynı oranda yüksektir. Yani bir genç ile bir yaşlının, şehveti doğru kullanmasındaki mükafatı bir olmadığı gibi şehveti yanlış kullanımındaki mücazâtı da bir olmaz. Mesela, bisikletin avantajı bir arabaya göre çok kısıtlıdır. Bir insan, bisikletle en fazla saatte yirmi kilometre hızla gider ve bu insan bisikletten düşse en fazla dizi kanar. Fakat bir insan

Lamborghini kullansa onun avantajı daha yüksek olduğundan saatte 300 km hıza ulaşabilir ve onunla kaza yaptığında içinden sağ çıkamaz. İşte şehvet de Lamborghini gibidir. Yanlış kullanıldığında insanı içinden sağ çıkarmaz ama doğru kullanıldığında yani kişi şehvetine efendi olup onu yönettiğinde, o kişiye tarifsiz bir velayet kapısı açılır.

Eskiler şehvet için hacâlet-âver, yani utanılacak bir mesele derler. Bu nedenle insanlar bu noktada sıkıntıları olduğunda kolay kolay herkese açmazlar. Bir gün, yıllardır teheccüd namazı kılan, takvalı yaşayan, hiç kimseye zerre kadar kötü niyet barındırmayan, bunun yanında genç, dinamik ve maddi durumu yerinde bir arkadaşım bu konu hakkında benimle bir derdini paylaştı. “Hocam ben artık gözlerimle baş edemiyorum. Bunu söylemekten hayâ ediyorum ama hâlâ teheccüd namazını kaçırmayan ben gözlerimden artık illallah ettim. Bunlarla baş edemiyorum, bunların elinden usandım. Yok mu bunun bir çıkış kapısı?” diye sordu. Konuşmanın sonlarına doğru da “Zannediyorum ki bende gizli bir şehvet var.” dedi. Demek ki haram nazar hastalığı her kesime yayılmış ve insanların mahvına çalışıyor.

Hz. Ömer^(r.a.) Döneminde Vefat Eden Genç

Bir gün Hz. Ömer'e^(r.a.) “Filan genç filan kadınla baş başa kalmış.” diye haber gelir. Hz. Ömer^(r.a.) durumu tahkik ettirir ve haber doğru çıkar. O genç o kadınla baş başa kalmıştır ama Hz. Yûsuf^(a.s.) gibi kalmıştır. Öyle ki genç, kadının entarisine bile dokunmaz, kapıyı üstüne kilitlemelerine rağmen kaçmayı başarır. Hz. Ömer^(r.a.) üst üste birkaç defa sabah namazında o genci göremeyince merak eder ve nerede olduğunu sorar.

Etrafındakiler, “Ya Ömer! Onun kapısının önünden bir fitne geçti. O genç, eve giderken bir fettan sürekli onun yolunu kesiyordu. Bir ara kalbi meyleder gibi oldu, az sendeledi ve yüzlerce defa Arâf Sûresinin 201. âyetini- Takvâ sahipleri, içlerine şeytandan gelen bir saptırıcı fikir doğduğunda O’nu düşünüp hemen gerçeği görürler- okuyup ona sığındı. Âyet bu gencin kalbinde o kadar ağırlık oluşturdu ki kapının önünde yığılıp kaldı. O genç, o işe vasil olmadan vefat etti ve komşuları onu defnettii.” derler. Genç, yabancı bir kadının kapısında öldüğü için ailesi bu meseleden ar eder ve hadise çok duyurulmaz.

Hiz. Ömer^(r.a) gencin vefatını öğrenince çok üzölür, hemen mezarının başına gider. Bol bol dua eder ve en son Rahmân Sûresinin 46. âyeti olan: “Rabbinin huzurundan korkan kimse için çiftte cennet vardır.” âyetini okur. Hiz. Ömer’in^(r.a) bu âyeti okumasından sonra her yer sessizliğe bürünür. O sessizliği ise kabirden gelen bir ses bozar: “Ya emîr’ül-mü’minin! Ben burada bu söylediğinin iki katını buldum.”

Şehvetin kendisini girdirmek istediği yollara karşı bir âyeti kalbine rehber alan insanın vefatının neticesi işte böyledir. Zira bir insan, şehvetine hayır dediği anda velayet kusvâsına ulaşır. Kırk seyr-ü sülûk ile varılamayacak mertebeleri tek tek kateder. Demek ki şehvette böyle bir velayet makamı vardır.

Ebedi Gençlik, Dünyadaki Gençlik ile Kazanılır

Asırlar boyunca tüm insanlığın derdi, yitip giden gençliğe çare aramak olmuş ve kimileri gençliğini spor salonlarında muhafaza etmeye çalışırken kimileri de kuaförlerde korumaya

çalışmıştır. Lakin ne spor salonları ne de bakım merkezleri gençliğin gitmesini durdurabilir. Eğer bizler gençliğimizin elden gitmesini istemiyorsak onu baki bir gençlik ile tebdil etmemiz gerekir.

Dünyadaki tüm kayıpların bittiğini ve son kayısı çekirdeğinin de elinizde olduğunu varsayalım. Böyle bir durumda iki ihtimal vardır: Ya bu kayısı çekirdeğini kırar, yersiniz ve birkaç dakikalık bir lezzete feda edersiniz. Ya da anlık lezzeti terk eder, bu kayısı çekirdeğini toprağa eker, milyonlarca kayısı elde edersiniz. İşte bu misaldeki son kalan kayısı çekirdeği, gençliğimizdir. Dünyadaki gençlik birkaç yıldan ibarettir. Bizler; ya bu gençliği haramlar ile dolu dünyada, anlık lezzetler uğruna tüketeceğiz. Ya da şehvetimizi kontrol etmeyi öğrenip ağrı ve yorgunluğun olmadığı, saçların dökülmediği, göbeğin çıkmadığı, sonsuz bir gençliği kazanacağız. Zira ebedi gençlik, ancak bu dünyadaki gençlik ile elde edilir. Bu dünyadaki gençliği bozan en büyük imtihan da şehvet imtihanıdır. Bu yüzden ona hâkim olmayı öğrenmemiz gerekir.

Allah^(c.c.) İnsana Duygular Vermiştir

Allah^(c.c.) her insana çeşitli duygular vermiştir ve insanın sevmesi, üzülmesi, bir şeye bağlanması ve daha birçok durumu Allah'ın^(c.c.) verdiği duygular neticesinde gerçekleşir. Allah'ın^(c.c.) insana verdiği duygulardan üç tanesinin ucu bucağı yoktur. Bu duygular; şehvet duygusu (kuvve-i şeheviye), öfke duygusu (kuvve-i gadabiye) ve akıl duygusudur (kuvve-i akliye). Bu üç duygu insanın dünyada yaşayabilmesi için enerji kaynağıdır. Bir insanın yapmak istediği işler için gerekli olan enerji bu

üç duygudan çıkar. İnsanın hayatını devam ettirebilmesi, belli başlı projeler yapabilmesi, isteklerini gerçekleştirebilmesi, spor aktiviteleri yapabilmesi, yazılımda bir projeyi sonlandırabilmesi, bilek güreşi sporuna devam edebilmesi, kitap editörlüğü yapabilmesi, ameliyatlara girebilmesi için yani aklınıza gelen tüm faaliyetler için bu üç duygunun enerjisine ihtiyacı vardır.

Şeytan Şoklama Yapar

Şeytan, şehvet noktasında insana şoklama yapar. Yani insanın baktığı görüntüler içerisinde, haz uyandıracak olanları istediği zaman kullanabilmek için bu görüntüleri kişinin kalbinin ve korteksinin en derinlerine indirir. Şeytanın ileride kullanacağı bu görüntü ve hatıralar, en derine indiği için bunun tedavisinin de derinden yapılması gerekir. Nasıl ki kurşun vücudumuzun derinlerine kadar girse doktorun ameliyatı milimetrik hamlelerle yapması gerekir. Öyle de şehvet kalbimizin derinlerine yerleştiği için manevi ameliyatın da milimetrik hamlelerle, hassas ve derinden yapılması gerekir.

İşârâtü'l- İcâz- Fatıha Sûresi

Tagayyür, inkılâb ve felâketlere mâruz ve muhtaç şu insan bedeninde iskân edilen ruhun yaşayabilmesi için üç kuvvet ihdas edilmiştir.

Ruh, bu dünyaya ait olmadığı için insan bedeninde iskân eder. İskân eden ruhun yaşayabilmesi için de üç kuvvet ihdas edilir. Bu sebeple şehvet, öfke ve akıl duyguları insanın enerjisinin temelini oluşturur. Kâinata baktığımızda birçok olayın bir enerji

kaynağına dayanarak meydana geldiğini gördüğümüz gibi insanda da durum bundan farksızdır. Bediüzzaman Said Nursi Risale-i Nur'da "İnsan şu âlem-i kebirin bir misal-i musağğarıdır." der. Yani insan kâinatın küçültülmüş numunesidir. İnsanda olan her özellik makro manada kâinatta vardır. Mesela insanda kemikler vardır ve bu kainattaki taşlardan haber verir. İnsandaki saçlar ormanlardan, insanın vücudunda kıl olmayan yerler de çöllerden haber verir. İnsan bedenindeki kan ve sular, kâinatta akan sulardan haber verir ve ikisinde de oran %70'tir. İnsanın ruhu, ruhlar aleminden; kâinatın genişliği insanın hayali, yani misal aleminden; insanın hafızası levh-i mahfûz'dan haber verir. Kainattaki rüzgâr, doğalgaz, su, kömür, petrol gibi enerji kaynakları da insandaki enerji kaynaklarını, yani kuvveleri haber verir. İnsan yaşamı boyunca yaptığı, yapmayı arzu ettiği faaliyetlerin tümü için enerjisini bu üç kuvveden alır. Yani insandaki bu duygular kainattaki enerji kaynağı gibidir. Allah^(c.c.) insana hayatını devam ettirebilsin diye bu üç enerji kaynağını verir ve insan bu duyguları olmasa ne para kazanır ne de mücadele eder.

Şehvet Bir Enerji Çeşididir

İnsana verilen ve sınırı olmayan üç duygudan biri şehvettir. Şehvet bilinen manasının dışında insana enerji veren bir duygudur. Mesela yeni işlere girip para kazanmayı hedefleyen bir insan bunu şehveti olmadan başaramaz. Ya da bir spor branşında başarı isteyen biri, şehveti olmadan o başarıyı elde edemez. Şehvetin genel manada müspet kullanılması kişiyi hedefine bağlar. Buna karşın güzel hayalleri olan bir insanın şehvetini hep menfi noktalarda tüketmesi de hayallerini başaracak enerjisi

kaybetmesine neden olur. Bundan dolayı, şehvet enerjisini yanlış kullanan insanlar, depresyon gibi olumsuz sonuçlara katlanmak zorunda kalır.

Günlük hayatta kullandığımız enerjileri kontrollü kullanmak için vanalara ihtiyaç duyarız. Bu vanaların kontrolünü doğru yapmadığımızda ortaya olumsuz sonuçlar çıkar. Mesela evimizde kullandığımız doğalgaz enerji kaynağının vanası bozursa, evdekiler zehirlenir. Ya da musluğun vanası bozursa, sular boşa akar. Demek ki doğalgazı, yemeği pişirecek kadar; suyun vanasını da kullanacağımız kadar açmak gerekir. Bu durum şehvet duygumuz için de geçerlidir. Zira günümüzde evlilikler, şehvet vanasını kontrol edememenin sıkıntısını çekmekte ve aldatmalar neticesinde birçok aile yıkılmaktadır. Madde bağımlılık oranlarının artması da yine şehvetin yanlış kullanımından kaynaklanır. Bugün toplumun geneli “Çocuklarımızı muhafaza edebileceğimiz bir yer var mı? Çocuklarımızın eğitim, evlilik ve ileriki hayat süreçlerinde ne yapabiliriz? Onlara iyi ve güzel bir geleceği nasıl sağlayabiliriz?” gibi dertlerle muzdarip haldedir. İşte bu soru ve sorunlar şehveti, yani vanalı olması gereken enerjiyi kontrol edememenin faturasıdır.

Bir insan şehvetin önünü kontrolsüz şekilde açtığında enerjisi biter. Şehveti gelişigüzel kullanmak; bir gencin sürekli gözünü haramlarla doldurup istimnâ(mastürbasyon) etmesine sebep olur. Enerjisini buralarda bitiren birinde ise isteksizlik başlar. Yani şehvetini yönetemeyen bir insanın, zihnindeki güzel projeleri gerçekleştirmek için gücü ve şevki olmaz. Enerjisiz kalan insan, kabiliyetleriyle üretim yapamaz, arzu ettiği spor faaliyetlerini dahi gerçekleştiremez. Ayrıca kişinin bildiğini yapma isteği de

gider. Mesela namaz buna en iyi örneklerden biridir. Çoğu insan “Namaz kılmayı çok istiyorum ama kılamıyorum.” der. Çünkü kendinde o enerjiyi bulamaz.

Akan suların önüne baraj kurulursa hem şehrin elektrik üretimi sağlanır hem de baraj yapılan yerin etrafı yeşillik olur, iklimi güzelleşir. Fakat akarsuya bu baraj yapılmazsa yolunun önünde ne varsa yıkıp geçer. Şehvet de bu akarsu gibidir. Eğer sen şehvet akarsuyunun önüne baraj kurmaz, onu israfat nevinden istediğin kadar akıtırsan aldığın güzel niyetleri gerçekleştirmek için gerekli enerjiyi kendinde bulamazsın. Bu israfat senin gün boyu enerjisiz, şuarsuz, aklın ve kalbin bulanık şekilde dolaşmana sebep olur. Lakin sen şehvet akarsuyunun önüne baraj kurar ve “Hayır sen haramda ve anlık lezzetlerde istediğin gibi akamazsın!” dersen o zaman arzuladığın güzel niyetler için üretim yapabileceğin mükemmel bir enerjiyi biriktirmeye başlarsın. Demek ki hayata dair dinamik, mutlu ve motive olmak için enerjiyi doğru kullanmak gerekir.

SINIRI OLMAYAN DUYGULAR

1. Enerji: Kuvve-i Şeheviye

Bu kuvvetlerin birincisi: Menfaatleri celp ve cezb için kuvve-i sheheviye-i behimiye. İkincisi: Zararlı şeyleri def için kuvve-i sebuiye-i gadabiye. Üçüncüsü: Nef’ ve zararı, iyi ve kötüyü birbirinden temyiz için kuvve-i akliye-i melekiyedir. Lâkin, insandaki bu kuvvetlere, şeriatça bir had ve bir nihayet tayin edilmişse de, fitraten tayin edilmemiş olduğundan, bu kuvvetlerin herbirisi, tefrit, vasat, ifrat namıyla üç mertebeye ayrılırlar.

Enerji kaynağı olan üç duygunun üç de mertebesi vardır. Bunlar vasat, ifrat ve tefrittir. Vasat, doğru yol; ifrat, aşırıya gitmek ve tefrit de olması gerekenden çok daha az yapmak demektir. Vasat kelimesinin günlük kullanım manası gerçek manasının önüne geçmiştir. Vasat ortalama yol demek değildir. Sıcak su ile soğuk suyu karıştırıp, ılık su yapmak değildir. Beğenmediğimiz bir şeye vasat dememiz de doğru değildir. Vasat deyince olumsuzu değil olması gerekeni düşünmek gerekir. Vasat, olması gereken doğru yol demektir ve bir insanın vasat olan doğru yolu bulduktan sonra o yolun delisi olması, kabiliyetlerini sonuna kadar zorlaması gerekir.

Duyguların ifratı da tefriti de yanlıştır. Mesela bir insan -haşa- Hz. Ali'yi^(r.a.), peygamber gibi sevse, ifrat etmiş olur. Başka biri de Hz. Ali'yi^(r.a.) asker arkadaşı gibi sevse, tefrit etmiş olur. Bir insan Hz. Ali'yi^(r.a.) olması gereken kıvamda sevse, vasat etmiş olur.

Meselâ: Kuvve-i şehviyenin tefrit mertebesi humuddur ki, ne helâle ve ne de harama şehveti, iştihası yoktur. İfrat mertebesi fücurdur ki, namusları ve ırzları pâyimal etmek iştihasında olur. Vasat mertebesi ise iffettir ki, helâline şehveti var, harama yoktur.

Şehvet duygusunun ifratına fücür denir. Fücür, ırz düşmanı demektir. Yani bir insan sınırı olmayan bu duyguyu terbiye edemediğinde bu duygu ifrat mertebesine ulaşır ve kişi artık haddi aşar, aşırılığa gider, helal haram demeden bütün namuslara göz diker. Bir insanın şehvet duygusu ifrat

mertebesine ulaştığında, o insan akrabasına, yakın arkadaşına bile göz diken bir ırz dūřmanı haline gelir. Aldatmaların, akla gelmedik kötölük ve bozuklukların tamamı kuvve-i Őheviyenin terbiye edilmeyip ifrat mertebede kullanılmasından ortaya çıkar.

Şehvet duygusunun tefrit mertebesi yani olması gerekenden az kullanımına ise humud denilir. Humud, bitkisel hayatta yaşamak gibi Şehvete iştahası olmamak anlamındadır. Şehvet duygusunu tefritte kullanan bir insanın kendi eşine dahi iştahası olmaz ve zamanla evlilik hayatı zarar görür. Yani bu mertebe de ifrat mertebesi gibi zararlıdır.

Şehvet duygusunun vasatına yani doğru Şekilde kullanımına ise iffet denir. İffet helal dairede kalmak, haramı haram bilmektir. İnsanın Şehvet duygusunu terbiye eden Şey Őeriattaki ahkâmıdır. Bir insanın Şehveti ateşe benzer, kullanmayı bilmeyeni anında yakar. Mesela bir insan ateşi sobada tutuşturursa hem evi ısınır hem de yemeklerini onun üstünde pişirir. Ancak ateşi halının üstünde tutuşturursa bütün evi yakar. Şehvetin doğru ya da yanlış kullanımının dünyada olumlu veya olumsuz karşılığı olduğu gibi ahirette de vardır. Şehvet, kullanımına göre velilik kapısı olduğu gibi aynı zamanda cehenneme götüreren bir duygu da olabilir. Dolayısıyla insanın Şehveti bir nimettir ama Şehvetin insanı olmak bir beladır.

İhtar: Kuvve-i Őheviye'nin yemek, içmek, uyumak ve konuřmak gibi fūruatında da bu üç mertebe mevcuttur.

Şehvet sadece bilinen manadaki gibi cinsellik anlamına gelmez. Yeme-içme, uyku, konuşma ve gülme de Şehvetin birer

parçasıdır. Dolayısıyla yeme-içme, uyku, konuşma ve gülmede de tefrit, ifrat ve vasat mertebeleri vardır. Yeme ve içmenin tefriti, onu terk etmektir. Bir insan özentilikten dolayı yeme, içmeyi terk eder, alması gereken gıdanın oldukça altında beslenmeye çalışır, "Ben yemiyorum, içmiyorum. Elimi şunlardan çektim." derse bu tefrit olur. Yeme ve içmenin ifratı ise gereğinden fazla yemektir. Bazı insanlar doyma hissi yokmuşçasına yerler. Kimi insanlar da yemenin hazzını yeniden alabilmek için defalarca kusup sonra tekrar yemek yerler. İşte bunlar yeme-içmenin ifrat mertebesine örnektir. Yemenin ve içmenin vasat mertebesi ise sünnete göre yiyip içmektir. Yani karnımızın üçte birini yemek, üçte birini sıvı, üçte birini de hava ile doldurmaktır.

Şehvetin diğer alt kolu uyumaktır. Uyumanın tefriti çok az uyumaktır. Mesela gençlik yaşında, ideolojisi hoşuna giden birisine imrenip "Bazen günlerce uyumuyorum. Gün içinde çok az uyuyorum..." diyerek her tarafa onu ispatlamaya çalışan birisi uykuda tefrit mertebesindedir. Böyle kişilerde amaç çevrenin dikkatini çekmektir. Uykunun ifrat mertebesi ise çok fazla uyumaktır. Bu insanlar zaman mekân fark etmeden her an her yerde uyurlar. Öyle ki bu mertebede olan kimi insanlar değil sabah namazını, öğlen namazını bile uykudan ötürü kaçırlar. Uykunun vasat mertebesi ise sünnete uygun uyumaktır. Yani günde 4-6 saat uyuyup, öğlen de kaylûle uykusu yapmaktır.

Şehvetin bir diğer alt kolu ise konuşmaktır. Konuşmanın tefriti, hiç konuşmamaktır. Mesela bir ortama girince selam bile vermemek konuşmanın tefritidir. Bazı insanlar "Benim mizacım böyle. Ben hiç konuşmam." derler. Oysa Kur'an ikinci bir fitratın terbiyesini vermek için vardır. Bizde olan mizaç, vasata yaklaşmak içindir.

Dolayısıyla “Ben böyleyim.” diye bir düşünce tarzı yoktur. Zira “Biz muhabbet fedaisiyiz.” Muhabbetimizi içimizden muhabbet etmek gelmese bile uygun bir konjonktürü yakaladığımızda feda etmek ile mükellefiz. Konuşmanın ifrat mertebesi ise hiç susmamaktır, tabiri caizse çene ishaline yakalanmaktır. Kimi insanlar var ki “Nasılsın?” diye sorduğunuzda tüm hayat hikayesini anlatmaya başlar ve sorduğunuza bin pişman olursunuz. Kimisi de ciddi ortamlarda, susulması gereken ortamlarda veya kalabalık ortamlarda kendini ön plana çıkarmak için sürekli konuşur. Bunlar da konuşmanın ifrat mertebesine örnektir ve hiçbiri sünnete uygun değildir. Konuşmanın vasat, yani olması gereken mertebesi ise Efendimiz^(s.a.v) gibi veciz söz söylemektir. Yani derin ve manalı konuşmak; bu işi yerine uygun yapmaktır.

Şehvet duygusunun bir alt kolu da gülmektir. Gülmenin tefriti somurtmak ve hiç gülmemektir. İfratı ise gülünmeyecek şeylere bile gülmektir. Gülmenin vasat mertebesi ise az gülmek ama çok tebessüm etmektir. Çünkü Efendimiz^(s.a.v) öyle yapmıştır. O'nun^(s.a.v) yüzünde gülümsemeler hiç eksik olmamış ama kahkaha attığı da görülmemiştir. Çünkü dinde, kalpteki hüznle ilgili çok iltifat vardır ama gaflete sürükleyen gülmelerin, kalbi öldüreceğine dair ikazlar vardır.

2. Enerji: Kuvve-i Gadabiye

Ve keza, kuvve-i gadabiyenin tefrit mertebesi, cebanettir ki korkulmayan şeylerden bile korkar. İfrat mertebesi tehvüürdür ki, ne maddî ne manevî hiçbir şeyden korkmaz. Bütün istibdadlar, tahakkümler, zulümler bu mertebenin mahsulüdür. Vasat mertebesi ise şecaattir ki, hukuk-u diniye ve dünyeviyesi için canını feda eder, meşru olmayan şeylere karışmaz.

İnsana verilen ve sınırı olmayan üç duygudan biri de kuvve-i gadabiye, yani öfke duygusudur. Öfke duygusunun ifratının (aşırısının) oluşturacağı hastalık tehevürdür. Tehevürde kişi cahildir ama cesurdur. Bu kişi Allah^(cc) dahil hiçbir şeyden korkmaz, çok zalim olur. En yakınlarını bile katleden zalim insanlar bu duyguyu ifrat derecede kullanan insanlardır. Bir insanın eşini öldürmesi, bir çocuğun annesini bıçaklaması gibi hallerin hepsi kuvve-i gadabiyenin terbiye edilmemesinden kaynaklanır. Dünyada şiddetin yaygınlaşma sebebi bu hastalıktır.

Öfke duygusunun tefrit derecesi ise cebânet, yani korkaklıktır. Bu mertebedeki bir insana korku ile her iş yaptırılır. Mesela bir memurun dine olan yönelimini o günün siyasi konjonktürüne göre belirlemesi cebânet örneğidir. Bu insanlar konu din, vatan, namus da olsa bir şey yapmazlar. Sorumluluk almaktan korkarlar. Bunun için de kabiliyetlerini ifşa etmezler. Oysa bir insanın asıl sermayesi kabiliyetleridir. Bu nedenle bir Müslüman'ın yapması gereken şey kabiliyetlerini gizlemek değil aksine kabiliyetlerini geliştirip Allah'a^(cc) satarak ahiret sermayesi biriktirmektir. Bir gün dünya işlerinde çok büyük projeler yapan bir arkadaş boynunu büküp yanımıza geldi ve "Ben de en azından bu medresenin şoförü olsam!" diyerek kendince bir iş ucundan tutmak istedi. Ben de "Dünya cihetinde böyle büyük projeler yaptysan burada da böyle projeler yap. Senin için şoför olmak çok gerçekçi olmaz." dedim. Çünkü dünyalık işlerde istidatlarını sonuna kadar kullanabilen bir insanın, imani konularda -sonsuz baktığı için- daha fazlasını kullanması gerekir. Öyleyse istidatlarını saklayan bir insan kuvve-i gadabiyenin tefritinden kaynaklanan cebânet hastalığına yakalanmış demektir.

Öfkenin vasat mertebesi (dengelisi) ise şecaattir. Bu mertebede kişi sadece Allah'tan^(c.c.) korkar. Abes işlerle uğraşmaz. Bu duyguya sahabede fütüvvet ruhu denir. Hayatlarını okuduğumuz ve hayran kaldığımız sahabenin kahramanlıkları, kuvve-i gadabiyenin vasatta kullanılmasından gelir. Mesela Mekke'nin zorlu yıllarında, müşriklerden korkmadan ve onlardan gelecek olan baskılara aldırılmadan Abdullah ibn-i Mesud'un^(ra.) Kâbe'de Rahman Sûresini okuması da Hz. Ali'nin^(ra.), yüzüne bir kâfirin tükürmesi sonucunda ona elindeki kılıcı vurmayıp kılıcını kınına sokması da şecaat örneğidir.

3. Enerji: Kuvve-i Akliye

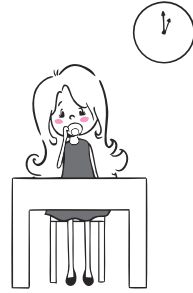
Ve keza kuvve-i akliyenin tefrit mertebesi gabâvettir ki, hiçbir şeyden haberi olmaz. İfrat mertebesi cerbezedir ki, hakkı bâtil, bâtili hak suretinde gösterecek kadar aldatıcı bir zekâyâ malik olur. Vasat mertebesi ise hikmettir ki; hakkı hak bilir, imtisal eder; bâtili bâtil bilir, içtinab eder.

İnsana verilen ve sınırı olmayan bir diğer enerji kaynağı da kuvve-i akliye, yani akıl kuvvetidir. Akıl kuvvetinin ifrat mertebesi (aşırısı) cerbezedir. Cerbeze, nursuz akıl demektir. En büyük münafıklık özelliğidir. Bu mertebede insan öyle bir konuşur ki hakkı bâtil, bâtili da hak gösterir. Buna bir örnek cahiliye döneminin en büyük münafıklarından olan Abdullah bin Übey İbni Selûl'dür. İbni Selûl konuşurken insanlar ağlar, "Bu adam tam bir peygamber sevdalısı." derlerdi. Sahabeden onun gerçek yüzünü bilenler ise onu dinlemezdi. Uhud

Savaş'ında Müslümanların halet-i ruhiyeleri neredeyse en üst seviyedeydi. Her birinde inanılmaz bir kahramanlık vardı. İnsanlar "Bu savaşın dönüşü yoktur." diyerek eviyle vedalaşmış, son duasını etmiş, öylece Uhud'da gitmişti. Çünkü müşriklerin gözünde Uhud, Bedir Savaş'ının intikamıydı. İşte böyle bir ortamda, Efendimiz'in^(s.a.v) bin kişilik orduyla yola çıktığı Uhud Savaş'ında, O'nu^(s.a.v) gören üç yüz kişinin savaşa girmeden cihattan dönüşüne sebep olan kişi Abdullah bin Übey İbni Selûl'dür. Onun bu yaptığı ise tam bir cerbeze yani münafık özelliğidir. Günümüzde felsefe alanında deha derecesine ulaşmış insanların, diğer insanları sözleriyle zehirlemesinin altında yatan sır da yine cerbezelerdir.

Kuvve-i akliyenin tefrit mertebesi de gabavet, yani ahmaklıktır. Akıl duygusunu olması gerektiğinden az kullanan kişiler, genelde; "Ver yiyeyim, ört yatayım." düşüncesiyle yaşar, zihinlerini pek çalıştırmazlar. Oysa bu düşünce ve yaşam tarzı için insan olmak fazladır. Bu düşünce yapısıyla bir hayvan da rahat bir şekilde yaşar. Öyleyse bizim her duyguda olduğu gibi akıl duygusunda da vasat mertebesini yakalamamız gerekir.

Kuvve-i akliyenin vasat mertebesi ise hikmettir. Hikmet, amaca uygun düşünmek, yaşamak ve davranmaktır. Allah Azze ve Celle Bakara Sûresinin 269. âyetinde; "O, dilediğine hikmeti verir ve kime hikmet verilirse o kimse birçok hayra nâil olmuş demektir. Bunu ise ancak derin kavrayış sahibi olanlar düşünüp anarlar." buyurur. Bu âyette geçen hikmet kelimesinden kasıt Kur'ân'dır. Yani kime Kur'ân'ın manası ve hakikatleri verilmişse ona hikmet verilmiştir.

SINIRI OLMAYAN DUYGULAR	İfrat Aşırı Yapmak	Tefrit Az Yapmak	Vasat Doğru yol
Kuvve-i Akliye Akıl Duygusu	Cerbeze aldatıcı kurnazlık	Gabavet ahmak	Hikmet amaca uygun
Kuvve-i Gadabiye Öfke Duygusu	Tehevür cahil cesur	Cebanet korkak	Şecaat cesur
Kuvve-i Şeheviye Şehvet Duygusu	Fücur ırz düşmanı	Humud bitkisel hayat	İffet helal daire

Harama Bakmak İmandan Alınan Lezzeti Engeller

Efendimiz^(s.a.v) bir hadis-i şerifinde “Şeytan insana gözden girer.” buyurur. Şeytan gözden girdiği zaman kanın damarlarda dolaşması gibi dolaşır. Şeytan içeri girdikten sonra akıl ve kalbin isyanını bastırmak çok zor olur. Bastırılmayan isyan da gözü harama kaydırır. Yani haramla başlayan hikâye haram ile devam eder. Şeytanın gözü doldurması adeta bir barajın dolması gibidir. Sürekli dolup taşmayan baraj yıkılır ve bu barajın enkazında kalacak olan yine biz oluruz. Barajın altında kalmak, iradenin elden gitmesi demektir. Mesela insan orman yangınlarında, küçük bir alev ile ufak bir meylin nerelere gidebileceğini kestiremez. Silahta tetiğe bir kez dokunduğün anda mermiyi durdurmak mümkün değildir. O mermi ters bir yere giderse insanı mahkûm eder. Haram bakışın da bunlardan hiçbir farkı yoktur. Harama

bir bakış insanı dönülmez bir noktaya götürebilir. Çünkü haram bakış, düşünceye dönüşür. Düşünce şehvete dönüşür, şehvet plana dönüşür, plan da eyleme dönüşür, durduramazsın. O yüzden Efendimiz^(s.a.v) bir gün Hz. Ali'ye^(r.a) "Ya Ali arka arkaya bakma. Birinci bakış hakkındır fakat ikinci bakışta hakkın yoktur." der. Birinci bakıştan kastı gözün denk gelmesidir. Derinlemesine bakmak değildir. Günlük hayatta etrafa bakarken bir anlığına gözümüze haram çarpmışsa ona birinci bakış denir. Birinci bakıştan sonra gözünü oradan çekmen sana vacip sevabı kazandıracakken birinci bakışa devam ettiğinde ya da ikinci defa dönüp baktığında sevabı kalmaz bir de harama girersin.

Bir haramın gözden girmesi için fazla uzağa gitmeye gerek yoktur. Elimizdeki telefonlar bunun için yeterlidir. Bugün telefonda vakit geçirirken karşımıza çıkan haramlar artık sıradanlaşıp haramdan sayılmadığı için gözden giren haramlar denince insanın aklına ekstra bir şey yapmak gelir ama durum öyle değildir. Bir gencin imanın lezzetini alamamasının en büyük sebebi gözden giren haramlardır. Gözden giren süfliyat, lezzeti kaçırdığı için o genç "Namaz kılıyorum ama tadı yok. Oruç tutuyorum ama tadı yok. Kur'ân okumak istemiyorum çünkü tadı yok." demeye başlar. Yani gözden giren haramlar ibadetten lezzet alınmasını dahi engeller. Halbuki bugün bir gencin haramlara karşı meydan okuyabilmesindeki en etkili silah yaptığı ibadetlerin lezzetini almasıdır.

Efendimiz^(s.a.v) başka bir hadisinde; "Harama bakmak, şeytanın oklarından zehirli bir oktur." diye buyurur. Şeytanın okları olduğu gibi bir de bu okların zehirlisi vardır. Bu zehir gün geçtikçe tüketmeye devam eden bir zehirdir. O bakıştaki

zehir dokunduğu anda insanı yıkar, zaman içerisinde eritir. Bunu engellemenin yolu Allah'tan^(c.c.) korkmaktır. Allah'tan^(c.c.) korkmanın yolu ise O'nu^(c.c.) bilmek ve tanımdır. Zira kimse Allah'ı^(c.c.) bilmeden, Allah'tan^(c.c.) korkmaz. Efendimiz^(s.a.v.) "Allah'tan korktuğu için harama bakmayı terk eden kimseye, mükâfat olarak Allah öyle bir iman verir ki, onun tadını kalbinde hisseder." buyurur. Yani şehvet duygusu petrol gibi bir hazinedir. Bu duyguyu doğru kullandığında zengin olursun ama petrol bölgesini çoluk çocuğa emanet edersen her yer alev alır, bütün bölge patlar gider.

Bir insan yaptığı şeylerden lezzet almak zorundadır ve bu lezzeti ya helallerden ya da haramlardan alacaktır. Kişi gözünden giren haramlarla kirlenmeye başlarsa artık helallerden lezzet alamaz. Helallerden lezzet alamayan da haramlardan lezzet alma yoluna düşer. Haram bakan ise helal davranamaz. Gözüyle sürekli haramları içeri alan kişinin vicdanından "Namaz kıl. Tesettüre gir." diye bir ses gelse bile onu harekete geçirecek enerjiyi kendinde bulamaz. Aslında Allah'ın^(c.c.) emirlerini yerine getirmeyi gerçekten ister ama onları yapacak enerjiyi kendinde bulamaz. Yani bize enerji veren üç duygudan özellikle kuvve-i şehevîye duygusunu doğru kullanamadığımızda ibadetlere enerji bulamayız.

Haram Bakışın Ruha Tesiri

Haram bakışın insan üzerindeki tesirlerinden biri de ruhun olumsuz etkilenmesidir. Normalde insan bir şeyden bedenen etkilense bunu maddi bir tedavi ile iyileştirebilir. Ancak ruhen etkilendiğinde dışardan yapılacak müdahaleler onu iyileştiremeyebilir. İşte haram nazar da insanın ruhuna tesir

ettiği için tedavisinin de içerden yapılması gerekir. Peki haram nazar insanın ruhuna nasıl etki eder?

Kesif; sert ve katı demektir. Kesif madde, kendi bulunduğu yerden başka bir yere tesir edemez. Masa, tablet, saat gibi eşyalar kesif maddelere örnektir. Bir de görünen ve uzağa tesir eden maddeler vardır. Bunlara da yarı nurani denir. Yarı nuraniye en güzel örnek Güneş'tir. Güneş hem ısıyla hem de ışığıyla etrafına tesir ederken aynı zamanda görünür haldedir. Hem görünmeyen hem de uzağa tesir eden şeylere ise nurani denir. Buna en güzel örnek ise ruhtur. Bir aynanın karşısına taş koysak taş kesif olduğu için kendi özelliklerini aynaya veremez. Fakat aynanın karşısına Güneş'i koysak, Güneş, özelliklerini aynaya vererek ısı ve ışık yönünden ona tesir eder. Yarı nurani olan Güneş, fotonlarıyla nasıl bir madde gönderebiliyorsa tam nurani olan ruh da bir madde gönderir. Bu maddeye timsal-i suret, tılsım ya da astral vücut denir.

Tesettür kavramının az, açıklığın bol olduğu bir bölgede baktığımız şeylerin suret-i timsalini içimize çekeriz ve onda hangi özellik varsa içimizde birikmeye başlar. Her dönüp baktığımız ruhtan bir parça alırız ve nazar ettiğimiz ruhlarda süflü şeyler varsa bizim ruhumuzda da o birikir. Bu; ruhun, ruha olumsuz tesiridir. Bunun yanında bir de ruhun ruha olumlu tesiri vardır. Nurdan çıkan nurani olduğu gibi ruhtan çıkan da ruhanidir ve bu ruhların ortada birleşmesine şahs-ı manevi denir. Şahs-ı manevi bir nevî tüzel kişiliktir. Mesela medresede bulunan insanların ruhundan çıkan tesirlerin ortak havuzda buluşup oluşturduğu kâmil kişiliğe şahs-ı manevi denir. Bu tüzel kişilik, içerisinde bulunan insanların ruhlarından çıkan tesirlerin

sonucuna göre şekillendiği için; bir cemiyet gıybet üstüne kuruluyorsa şahs-ı manevi de o şekilde olur. Ama cemiyet hassas ve güzel kalplerden oluşuyorsa da o cemiyetin şahs-ı manevi o ölçüde olur.

Nazar

Haram bakmanın insan ruhu üzerinde olumsuz tesirleri olduğu gibi haram bakışı üzerine çekmekte de sıkıntılar vardır. Efendimiz^(s.a.v) bir hadisinde “Nazar, deveyi kazana insanı mezara sokar.” buyurur. Yani nazarın, insanı ölüme götürecektedir. Said Nursi Hazretleri bu konuda: “Elbette açık saçıklık kıyafetine giren güzel bir kadın, bakmasına hoşlandığı nâmahrem erkeklerden onda iki üçü varsa, yedi sekizinden istiskal eder. Hem tefahhuş ve tefessüh etmeyen bir güzel kadın, nazik ve serîütteessür olduğundan, maddeten tesiri tecrübe edilen, belki semlendiren pis nazarlardan elbette sıkılır.” der.

İnsan pis nazarlardan zehirlenir. Pis nazarlar kişiye olumsuz enerji yükler. O yüzden Bediüzzaman Hazretleri de “harama nazar” demez; “haram nazar”, yani “haram bakışlar” der. Haram bakışların tamamı sıkıntılıdır. Yani haram bakmak da haram bakılmak da sıkıntılıdır. Haset nazarı, yani kıskanç bakışlar haram bakışlara bir örnektir ve bunlar kişiyi madden ve manen hasta eder.

Haram Nazar Nisyan Verir

Kastamonu Lahikası- İkinci Adam ve Meselesi

Risale-i Nur talebelerinden bir genç hafız, pek çok adamların dedikleri gibi dedi: "Bende unutkanlık hastalığı tezayüt ediyor, ne yapayım?" Ben de dedim: "Mümkün oldukça nâmahreme nazar etme. Çünkü rivayet var: İmam-ı Şâfiî'nin dediği gibi, haram nazar, nisyan verir."

Günümüzde ölçüler o kadar bozuldu ki bizler farklı kanallara girmedikçe sosyal medyada karşımıza çıkanları ya da televizyonda izlediklerimizi haram nazar saymıyoruz. Yani günlük hayatta meşgul olduğumuz şeylerin herhangi birinde böyle bir bakış çıksa bunu normal sanıyoruz. Bu nedenle bizim ilim ve bilgi cihetinde kendimizi doldurup bunun doğrusu neyse onu öğrenmemiz gerekir. Zira o dönem Üstad Bediüzzaman'a haram nazardan kaynaklanan unutkanlık hastalığı için gelen kişi genç bir hafızdır. Bu hastalık böyle insanlara kadar bulaşmışsa bizlerin de haramların sel gibi yağdığı bu asırda kendimizi korumak için ne yapmamız gerektiğine dair düşünmesi ve çözümler bulması gerekir.

Said Nursi Hazretlerinin unutkanlık hastalığına dair sunduğu çözüm, nâmahreme mümkün oldukça bakılmamasıdır. Haram bakışları dünyadan yok etmek elbette imkânsızdır. Bu nedenle Said Nursi Hazretleri nâmahreme bakmayı tamamen kesmeyi değil, mümkün oldukça bakmamak gerektiğini belirtir. Bizden bu noktadaki hassasiyetimizi en üst seviyede tutmamızı ister. Yani

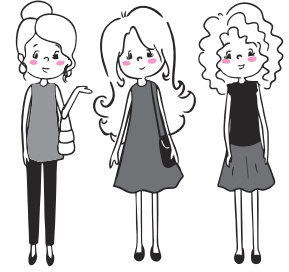
bir insanın; “Hafızam artık eskisi gibi değil. Unutkanlık yaşıyorum. Dağınık bir haldeyim.” gibi sorunları varsa öncelikle her türlü haram nazardan kendini muhafaza etmesi gerekir. Buna haram bakmak da haram bakılmak da dahildir.

Haram Bakmak Neden Unutkanlık Verir?

Fıtrat, ruhun algoritmasıdır ve zihin sürekli cennete layık işler ile meşgul olmak ister. Haram nazar fıtratı bozduğu için unutkanlık verir. İnsanın zihni sürekli ileriye doğru çalışır. Örneğin biriyle tanıştığınızda size ismini söyler ve bu bilgiyi zihninize alırsınız. Ardından nereli olduğunu söyler ve zihniniz bunu da işler. Zihin bu şekilde ileriye doğru işlerken geçmişte öğrendiğiniz bilgileri unutmaya çalışsanız bile unutamazsınız. Çünkü öğrendiğiniz şeyleri zihninizden silmek için zihninizin geriye doğru çalışması gerekir. Ancak zihin ileriye doğru çalıştığı için sadece “unut” demekle zihnin çalışma çarkı geriye dönmaz. İşte zihin, aldığı bilgilerle sürekli ileriye doğru hareket ederken bir anda o hareketin içerisine haram bir görüntü karışır ve vicdan, hemen uyarı mekanizmasını çalıştırıp “Bu bana ait değil. Çıkar şu bilgiyi zihnimden.” diye zihne mesaj gönderir. Yani vicdan, zihinden, geriye doğru hamle yaparak o bilgiyi unutmasını ister. Çünkü ileriye doğru giden bir zihne giren haram görüntü, ruhun yazılım algoritmasına göre bir virüstür. Vicdan, bilgiyi silmek isterken ileriye doğru çalışan zihni, geriye doğru gelmesi ve bu bilgiyi unutması için baskılar. Böylece bilgi işleme sistemi kırılır, zihinde bir kaos oluşur. Bilgiler keşmekeşe düşer ve unutkanlık başlar.

Eski bilgisayarlara virüs bulaştığında programların açılması ve bilgisayarın çalışmaya devam etmesi için bilgisayarı bir ay geçmişe döndürürdük. İşte bilgisayar bir ay geçmişe döndüğü anda sistem son bir aylık bilgilerinin tamamını silerdi. Aynen bunun gibi insan zihnine de virüs niteliğinde haram görüntüler girdiğinde vicdandan uyarı gelir ve “Ben bunları istemiyorum, bunlar benden değil. Hemen bunları sil ve geçmişe dön.” der. Haram görüntüler, zihni bozar, çarkları geriye doğru çalıştırma gayretine düşer ve böylece fitrata aykırı bilgiler silinmek isterken işletim sistemi bozulur. Artık var olan bilgiler de kullanılamamaya başlar, çünkü unutkanlık başlar.

Geçmiş dönemde yaşayan insanların zihinleri daha duru ve berrak olduğundan bir odaya girdiklerinde, o odadan Yasin Sûresi’ni ezberlemiş olarak çıkarlarmış. Günümüzde bizler, basit bir cümleyi mantık çerçevesinde kavramakta bile zorlanıyoruz. Zira zihin fabrikamız bozulmuş, çarklar birbirine geçmiş

durumda. Gereken bilgileri zihnimizde düzenli bir şekilde kategorize edemediğimiz için onlara ulaşmakta bile güçlük çekiyoruz. Bu durum, unutkanlığımızın da artmasına sebep oluyor.

Evet, ehl-i İslâmda, nazar-ı haram ziyadeleştikçe, hevesat-ı nefsanîye heyecana gelip, vücudunda su-i istimalâtla israfa girer. Haftada birkaç defa gusle mecbur olur. Ondan, tıbben kuvve-i hafızasına zaaf gelir. Evet, bu asırda açık saçıklık yüzünden, hususan bu memalik-i harrede o su-i nazardan su-i istimalât, umumî bir unutkanlık hastalığını netice vermeğe başlıyor.